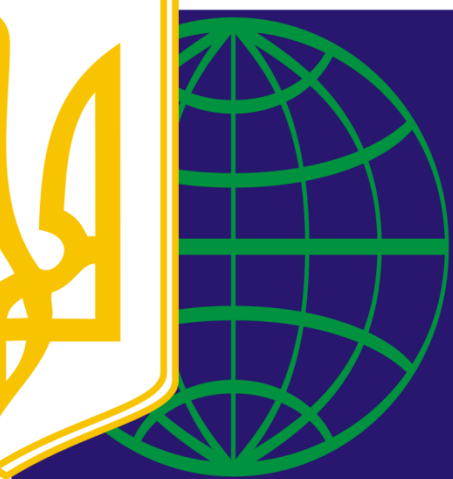

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 17

01.11.2017 – 15.11.2017

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>«План Маршала» для України: чи повторить Україна історичний досвід післявоєнної Європи?</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	5
Україна – НАТО.....	9
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	9
<i>Реалізація бажання стати членом НАТО чи довга дорога манівцями?</i>	<i>9</i>
Євроатлантичний процес в Україні	11
НАТО у фокусі тижня	12
Зовнішня політика	15
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	15
<i>Історія знову стала каменем спотикання у відносинах України та Польщі.....</i>	<i>15</i>
Двосторонні відносини.....	17
Японія	17
Польща	17
Словенія.....	18
США	18
Опір російській гібридній війні	19
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	19
<i>Сербський компонент російських методів гібридної війни</i>	<i>19</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

«План Маршала» для України: чи повторить Україна історичний досвід післявоєнної Європи?

6 листопада у Сеймі Литви послам країн-учасниць Програми Східного партнерства був представлений «План Маршала» для України. Відповідно до Плану, протягом десяти років політики пропонують виділити Україні з 2018 року 50 млрд євро допомоги для заохочення малого і середнього бізнесу.

Міністр закордонних справ Литовської Республіки Лінас Лінкявічюс вважає, що так званий «План Маршала» для України тепер варто називати «Європейським Планом». Він також зазначив, що План передбачає не лише виділення коштів Україні, а й впорядкування тієї допомоги, яка вже надається для її ефективного використання. «Ми дивимось на сукупність цього процесу, щоб об'єднати зусилля всіх цих фінансових організацій, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк і Міжнародний валютний фонд. Кожна організація має вже свій досвід роботи в Україні, і це надання допомоги є умовним, оскільки вона впливає з реформ, з прозорості. І також усе це залежить від успіху в боротьбі з корупцією», - підкреслив Лінкявічюс. Також він зазначив, що «надання допомоги залежить від адміністративних здібностей в самій Україні упорядкувати цей процес, щоб він не викликав сумнівів у своїй прозорості» [1]. Ціком слушно дипломат підкреслив, що для ефективного використання наданої допомоги, Україні необхідно створювати певну структуру управління проектами, які фінансуватимуться міжнародними інституціями.

Литовський міністр закордонних справ Лінас Лінкявічюс наголосив на необхідності якнайшвидшого надання допомоги Україні, оскільки в ситуації, в якій знаходиться ця країна. «Нам дуже важливо, щоб допомога, яка потрапляє в Україну, була ефективною, щоб донори охоче виділяли для цього кошти, щоб їх не лякали прояви бюрократії і корупції, які ще є. Одночасно ми бачимо, що час не є нашим союзником, адже люди втомилися: від війни, від бюрократії, від поневірянь» [2].

Андрюс Кубілюс, один з ініціаторів Плану вказував, що філософія Плану полягає в тому, щоб не допустити розчарування українського суспільства у реформах, що може призвести у подальшому до обрання проросійського керівництва, як це сталося в Молдові. За його словами саме на це розраховує Путін. Він також відзначив: «На шляху реформ нас втримало те, що нам запропонували

членство в Європейському Союзі. Для України нереалістично сподіватися на таку перспективу найближчим часом. Щоб втримати вас на шляху реформ, потрібно щось нове. Ми дійшли висновку, що цю роль може виконати «План Маршалла...» [3].

Нагадаємо, вперше інформація про ініціативу «Плану Маршала» для України прозвучала весною 2017 року. Колишній прем'єр Литви Андрюс Кубілюс став головним лобістом цієї ідеї. План Маршалла для України обговорювали на саміті Україна – ЄС влітку цього року. Комісар Йоганнес Ган, відповідальний за Європейську політику сусідства, підтвердив, що в Єврокомісії отримали литовські пропозиції щодо нового «Плану Маршалла». Ган наголосив, що в ЄК ця ідея викликає сумнів, адже Брюссель, на його думку, і без того має достатньо інструментів для допомоги Україні [4]. Очікувалось, що обговорення триватиме на саміті Східного партнерства у листопаді в Брюсселі. Нині ж повідомляють про відсутність цього питання у порядку денному саміту.

Очевидно, поки що європейські країни не досягли консенсусу щодо цього питання. Власне, слова Гана є досить справедливими що ЄС і так надає Україні допомогу. Окрім того в ЄС остерігаються через високий рівень корупції в Україні, що ці **кошти можуть піти не на благо розвитку держави, а на задоволення чисто корпоративних інтересів**. Та й Україна не має механізмів для освоєння таких коштів. Зрозумілим є і те, що самих коштів не вистачить щоб перетворити нашу державу в ефективну та процвітаючу. Потрібне ще й бажання політичної еліти до системних змін та подолання корупції.

Проте, сама ініціатива «Плану Маршала» при сприятливій внутрішній ситуації могла б суттєво допомогти Україні в економічному розвитку. По-перше, для успішної реалізації «Європейського Плану» потрібно провести тотальний аудит економіки України. **По-друге**, на основі аудиту необхідно спільно з ЄС розробити градацію пріоритетів Плану, адже важливо, щоб кошти йшли на модернізацію країни, а реалізовані проекти мають створювати додану вартість в Україні. **По-третє**, потрібно створити міждержавну інституцію / платформу для прозорого моніторингу обігу коштів, оцінки та реалізації проектів у рамках Плану. **По-четверте**, необхідні реформи в антикорупційній сфері України.

У сучасних умовах успішність такого плану можна оцінювати 50:50. Або економічно та геополітично Україна доведе правильність свого вибору та подасть приклад іншим пост-радянським країнам, в іншому випадку програють усі: а у першу чергу українці, які відстояли європейський зовнішньополітичний вектор. Таким чином актуальним і необхідним є тиск громадянського суспільства України на владу.

1. <https://www.unian.ua/politics/2228449-plan-marshalla-teper-var-to-nazivati-evropeyskim-planom-dlya-ukrajini-glava-mzs-litvi.html>
2. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/6/7073246/>
3. <https://www.euointegration.com.ua/interview/2017/04/10/7064305/>
4. <https://www.euointegration.com.ua/articles/2017/10/27/7072834/>

Інші події в ЄС

Єврокомісія пропонує спростити переміщення військ на території ЄС

10.11.2017

Європейська комісія ухвалила дорожню карту, спрямовану на усунення бар'єрів для безперешкодного транспортування військових частин і сил в рамках ЄС.

Про це йдеться у повідомленні на сайті ЄК.

З огляду на особливий статус збройних сил та обладнання, військова мобільність регламентується низкою національних рішень та правилами ЄС, через що швидке пересування військ значно ускладнюється.

Ухвалений документ окреслює кроки, які необхідно вжити для усунення перешкод, що заважають швидкому переміщенню військової техніки та персоналу в ЄС, з метою полегшення та прискорення їхньої мобільності, щоб швидко і ефективно реагувати на внутрішні та зовнішні кризи.

"Швидкому переміщенню військового персоналу та обладнання перешкоджають фізичні, правові та нормативні бар'єри. Це створює неефективність державних витрат, затримки, збої та, насамперед, більшу вразливість. Настав час максимально збільшити цивільну та військову співпрацю в тому числі завдяки нашій ефективній та стабільній транспортній мережі", - сказала комісар з питань транспорту Віолета Балк.

До березня 2018 року високий представник з питань безпеки Федеріка Могеріні та Єврокомісія запропонують План дій щодо військової мобільності для схвалення державами-членами ЄС.

Нагадаємо, 20 країн-членів ЄС наступного тижня підпишуть новий пакт про оборону для спільного фінансування проектів та розвитку військових можливостей.

Європейська правда

Туск закликав ЄС пришвидшити роботу з блокування «Північного потоку - 2» - ЗМІ

12.11.2017

Глава Європейської ради Дональд Туск закликав країни ЄС швидко підготувати законодавство, яке може перешкодити в реалізації проекту "Північний потік-2".

Про це з посиланням на агентство РАР і його джерело в ЄС повідомляє Rzeczpospolita.

Дональд Туск вернувся з листом до лідерів країн ЄС.

Ще не всі лідери отримали цей лист, тому його не опубліковано, але послання є таким, щоб країни ЄС якомога швидше зайнялися проектом змін у газовій директиві, який кілька днів тому запропонувала Європейська комісія.

У Брюсселі раніше уточнили, що правила мають стосуватися всіх газопроводів, також призначених для імпорту сировини, включно з морською частиною. Досі у директивах ЄС не можна було знайти однозначне тлумачення, як трактувати відрізки на міжнародних водах. Це відкривало можливість різних тлумачень і форсування "Північного потоку-2".

Як "Європрава" повідомляла раніше, в Єврокомісії хочуть, щоб нові правила були введені до кінця 2018 року - досить рано, щоб застосувати їх до трубопроводу "Північний потік-2", який повинен бути завершений до кінця наступного року. Нагадаємо, парламент Данії почав обговорювати новий закон, запропонований урядом, який дасть змогу заблокувати проект газопроводу "Північний потік-2".

Європейська правда

23 країни ЄС узгодили пакт про військове співробітництво

13.11.2017

Міністри 23 держав-членів Євросоюзу підписали декларацію, в якій повідомляють про свій намір приєднатися до програми "Постійне структурне співробітництво" (PESCO).

Про це йдеться у повідомленні на [сайті](#) Ради ЄС.

"Можливість Постійного структурного співробітництва у сфері оборони та оборонної політики була запроваджена Лісабонським договором. Це передбачає можливість того, що низка країн-членів ЄС тісніше співпрацюватимуть у сфері безпеки та оборони", - йдеться у повідомленні.

PESCO дозволить країнам-членам, які бажають і здатні спільно розвивати обороноздатність, інвестувати в спільні проекти або посилювати оперативну готовність і внесок своїх збройних сил.

Документ направлений на адресу Ради ЄС і глави дипломатії спільноти Федеріки Могеріні.

Декларацію підписали Австрія, Бельгія, Болгарія, Чехія, Хорватія, Кіпр, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Нідерланди, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Іспанія та Швеція. Інші держави-члени можуть приєднатися до програми пізніше.

Рада ЄС тепер має затвердити створення PESCO кваліфікованою більшістю. Це може відбутися на черговому засіданні Ради з питань зовнішніх справ 11 грудня. Пропозиції для PESCO включають роботу зі створення Європейського медичного командування та мережі логістичних центрів у Європі, створення Європейського центру з реагування на кризові ситуації та спільне навчання військових офіцерів.

Одне з головних завдань проекту - скоротити кількість систем зброї та запобігти дублюванню, щоб заощадити гроші та покращити спільні операції.

Європейська правда

На виборах у Словенії переміг чинний глава держави

13.11.2017

У другому турі виборів президента Словенії перемогу здобув чинний глава держави Борут Пахор, набравши більше половини голосів виборців.

Про це повідомляє Reuters.

Після підрахунку 99,9% голосів, за даними виборчої комісії, Борут Пахор набрав близько 53% голосів, його суперник мер міста Камнік Мар'ян Шарец - 47%. Явка виборців склала близько 42%. Це найнижчий показник на президентських виборах з часу здобуття незалежності Словенією 1991 року.

"Я буду президентом усіх (словенців), я поєднаю людей, ґрунтуючись на речах, які для нас є спільними", - сказав Пахор після того, як забезпечив собі п'ятирічний мандат. За його словами, він зосередиться на співробітництві, політичній стабільності та безпеці.

Близько 1,7 млн осіб мали право обрати між двома кандидатами, які пройшли до другого туру.

Роль президента у Словенії здебільшого церемоніальна, основну владу має прем'єр-міністр. Але президент очолює армію, а також висуває кандидатів на кілька високих посад, включаючи голову центрального банку.

Пахор, який колись працював моделлю, відомий своїми фотографіями в Instagram, на яких він демонструє виконання офіційних обов'язків, а також участь у різних спортивних заходах.

Його передвиборча кампанія включала в себе 25 днів пішого маршруту, за які він пройшов близько 700 кілометрів, проводячи зустрічі з місцевими жителями.

Він колишній лідер лівоцентристських соціал-демократів і був прем'єр-міністром Словенії з 2008 по 2012 рік, у роки, що призвели до найгіршої фінансової кризи в історії Словенії.

Європейська правда

У Європарламенті кажуть, що санкції проти Польщі можуть бути неминучі

14.11.2017

Якщо польський уряд і далі порушуватиме засади верховенства права, санкції можуть бути неминучі.

Про це у своєму Твіттері написав глава групи європейських лібералів, євродепутат Гі Вехофстадт.

"Якщо польський уряд і далі буде порушувати засади верховенства права і європейські цінності, санкції будуть неминучі. Однак, ми маємо знайти спосіб, щоб не карати громадян за неправильні дії уряду" - написав він.

Як повідомлялося, Європарламент хоче застосувати проти Польщі положення договору про ЄС, яким підтверджується наявність серйозної загрози верховенству права.

Дебати з цього питання пройдуть 14 листопада, голосування – 15 листопада. Ухвалення відповідної резолюції розпочне процедуру внесення пропозиції до Ради ЄС щодо визнання загрози верховенству права у Польщі. Потім Рада ЄС має проголосувати за пропозицію більшістю голосів 22 держав.

Однак це не означатиме санкції проти Польщі, які вимагають одностайності. В той же час сама ситуація може стати безпрецедентною. Досі Європарламент застосовував відповідне положення договору про ЄС лише щодо Угорщини, однак пропозиція була зупинена у Раді ЄС.

Європейська правда

Парламент Британії прийняв першу частину законопроекту щодо Brexit

15.11.2017

Депутати парламенту Великої Британії підтримали план уряду щодо скасування Закону про Європейські Співтовариства 1972 року, який припинить верховенство права ЄС на британській території.

Про це повідомляє ВВС.

У вівторок відбувся перший з восьми днів розгляду законопроекту щодо Brexit. Під час першого голосування плану уряду підтримали 318 депутатів, 68 були проти.

Заклики Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії щодо вето на цей процес були відхилені 318 голосами.

Проте кілька депутатів від правлячої Консервативної партії критикували плани щодо оголошення точної дати для Brexit і натякнули, що вони пізніше можуть змінити свою позицію.

Депутати, включаючи деяких колишніх міністрів уряду, незадоволені урядовим планом, який закріпить в законі дату і час Brexit - 23:00 29 березня 2019 року, про що Тереза Мей заявила в минулу п'ятницю.

За даними британських ЗМІ, до 15 консервативних депутатів можуть об'єднатися з лейбористами з цього питання, коли в наступному місяці відбудеться новий раунд голосування. Це може означати поразку для уряду.

Нагадаємо, парламент Великої Британії матиме останнє слово щодо заключної угоди з Євросоюзом про вихід зі спільноти.

Європейська правда

Європарламент підтримав новий формат СхП і створення цільового фонду

15.11.2017

Саміт "Східного партнерства" має створити для України, Молдови та Грузії окремий трастовий фонд та винагородити країни за реформи, запропонувавши їм вступити в митний союз.

Про це йдеться у прийнятій сьогодні резолюції Європарламенту.

Європейські депутати привітали значний прогрес, досягнутий після останнього саміту "Східного партнерства", який відбувся в Ризі в 2015 році.

Вони зазначили, що деякі східні партнери здійснили серйозні реформи і що зараз Грузія, Україна та Молдова отримують вигоду від вільної торгівлі та безвізового режиму з ЄС.

Вони також виступили за чіткі критерії майбутньої співпраці, підкреслюючи, що жодні подальші угоди ЄС не будуть ратифіковані з країною, яка не поважає цінності ЄС та залякує правозахисників та журналістів.

На наступний саміт "Східного партнерства", який відбудеться 24 листопада в Брюсселі, депутати рекомендують:

- створення цільового фонду для України, Грузії та Молдови, який може зосередитись на приватних та державних інвестиціях у соціальну та економічну інфраструктуру;
- створення моделі "Східне партнерство+" ("ЕАР +") для асоційованих країн, які досягли значного прогресу в реформах, пов'язаних з ЄС, щоб запропонувати їм можливість приєднання до митного союзу, енергетичного союзу, цифрової спілки або навіть Шенгенської зони та скасування тарифів на мобільні роумінгові платежі;
- підтримати економічні реформи, спрямованих на поступове скасування монополій, обмеження ролі олігархів, попередження відмивання грошей та ухилення від сплати податків;
- зберегти колективний тиск на Росію для вирішення конфліктів у Східній Україні, окупованих територіях Абхазії та Південної Осетії та Придністров'я;
- підтримати розгортання збройної поліцейської місії Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) у Східній Україні.

Резолюція була прийнята 519 голосами, проти висловилися 114 євродепутатів і 47 - утрималися.

Європейська правда

Україна – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Реалізація бажання стати членом НАТО чи довга дорога манівцями?

Питання вступу України в НАТО вже давно набуло значення національної безпеки для країни. У цьому напрямку Україні вже вдалося зробити ряд як успішних кроків. Ясна річ, нині існують і певні проблеми на шляху інтеграції України до Альянсу серед них: відсутність достатньої міри політичної волі як влади України, так і з боку керівництва НАТО, невідповідність України критеріям НАТО і відкритий збройний конфлікт на Сході. Проте, відзначимо, що питання прийняття нового члена Альянсом є питанням чисто політичним, власне, як і прагнення самої країни-кандидата набути статусу «NATO-member».

Як відомо, парламент України скасував позаблоковість та законодавчо визначив, що до переліку основних напрямів державної політики з питань національної безпеки та основних засад зовнішньої політики є набуття членства в НАТО. Це стало важливим кроком на шляху України до євроатлантичної спільноти. Від самого Альянсу з цього приводу не було гучних коментарів. Там скромно відповіли: «взяли до уваги» рішення ВР [1]. З цього приводу існує безліч заяв щодо того, чи потрібно Україні взагалі інтегруватися в НАТО. І незважаючи на деякі маніпуляції на цій темі, відповідь нині може бути лише одна – потрібно. Цю необхідність усвідомило і суспільство після російського нападу на Україну. Саме цей факт і виявив неспроможність позаблокового статусу обороняти країну.

Сам Альянс неодноразово давав Україні сигнали, що на шляху інтеграції в НАТО їй потрібно провести низку реформ щоб наблизити країну до його критеріїв та подолати корупцію. А на початку листопада цього року з'явилася інформація, що Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг вперше визнав, що **Україна справді прагне повноцінного вступу в Альянс**. Більше того, НАТО не лише визнає, **але й підтримує прагнення України вступити в організацію. Єнс Столтенберг в інтерв'ю «Українській правді» заявив: «Україна – близький партнер Альянсу. Ми підтримуємо євроатлантичні прагнення України»**. Водночас Генеральний секретар не відповів на поставлене питання про те, чи входить Україна до переліку «aspiring nations», тобто держав, які декларують прагнення набути повноцінного членства в Альянсі. Стосовно подальшої співпраці Альянсу та України Генеральний секретар заявив, що її пріоритетом є реформи. **«Зараз ми маємо сфокусуватися на реформах, які ведуть Україну до НАТО»**, - підкреслив він [2].

8 листопада під час візиту до штаб-квартири НАТО в Брюсселі Віце-прем'єр з європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе заявила, що НАТО підтвердило готовність до інтеграції з Україною ще 9 років тому, і зараз Київ має сконцентруватися на реформах. Климпуш-Цинцадзе ухилилася від коментарів щодо того, коли Альянс може офіційно визнати за Україною «aspiring nations», натомість нагадала про рішення Бухарестського саміту Альянсу, який вирішив, що «одного дня Україна та Грузія стануть членами НАТО» [3].

Також під час візиту Альянс повідомив, що він незадоволений тим, як Київ виконує Річну національну програму – документ, що визначає перелік та швидкість реформ для подальшого зближення України з Альянсом. Вадим Пристайко заявив: «Альянс незадоволений виконанням Річного плану, і сказав нам про це прямо. Вони незадоволені темпами виконання, і це вже не перший рік, тобто не перша річна програма, яку можна було б навчитися виконувати ефективніше». За його словами, про це керівництво Альянсу повідомило, зокрема, віце-прем'єра Іванну Климпуш-Цинцадзе, під час її візиту до Брюсселя [4].

Таким чином заява Столтенберга є досить обнадійливою для України, разом з тим співпраця НАТО та України вийшла на якісно новий рівень. Проте, як бачимо, Альянс не поспішає давати Україні «зелене світло», статус «aspiring nation» та ПДЧ. Очевидно в НАТО не наважуються на це через непередбачуваність Росії та й в Україні внутрішня ситуація залишає бажати кращого. **Головною проблемою України є корупція**, про що Альянс безупинно нагадує. Відтак Україні життєво необхідно впроваджувати реформи для наближення до стандартів НАТО, але не слід забувати і про відстоювання чіткої і наполегливої позиції України щодо її бажання стати членом НАТО. Адже не варто забувати й те, що нині Україна стоїть на захисті східного форпосту Альянсу. Як зазначив Міністр закордонних справ України Павло Клімкін, Україна зараз, як мінімум політично, є частиною східного флангу НАТО [5].

Слушною є й думка колишнього Надзвичайного і Повноважного Посла України в США Ю. Щербака. Зокрема він підкреслив: «У нинішній ситуації Північноатлантичний альянс вельми цікавить український досвід протидії російській агресії. Наша країна пройшла через вогонь і випробування, пізнала на собі гібридну війну, агресію Росії, набула безцінного бойового досвіду, якого нині не має жодна країна НАТО. І сьогодні Україна не є споживачем безпеки. НАТО дає таку захисну парасольку багатьом країнам, а Україна є великим продуцентом цієї безпеки!» [6].

1. <http://www.euointegration.com.ua/articles/2017/07/11/7068368/>
2. <http://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/7/7073286/>
3. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/8/7073356/>
4. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/11/9/7161253/>
5. <http://www.euointegration.com.ua/news/2017/10/26/7072822/>
6. http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1572:do-evropi-chez-nato&catid=8&Itemid=350

Євроантлантичний процес в Україні

В НАТО незадоволені тим, як Україна адаптує стандарти Альянсу

09.11.2017

Північноатлантичний альянс повідомив, що він незадоволений тим, як Київ виконує Річну національну програму (РНП) – документ, що визначає перелік та швидкість реформ для подальшого зближення України з Альянсом.

Про це розповів журналістам в Брюсселі представник України в Альянсі Вадим Пристайко, повідомляє кореспондент "Європейської правди"

"Альянс незадоволений виконанням річного плану, і сказав нам про це прямо. Вони незадоволені темпами виконання, і це вже не перший рік, тобто не перша річна програма, яку можна було б навчитися виконувати ефективніше", - визнав дипломат. За його словами, про це керівництво альянсу повідомило, зокрема, віце-прем'єра Іванну Климпуш-Цинцадзе під час її візиту до Брюсселя цього тижня.

За словами Пристайка, затримка із виконанням спричинена зокрема тим, що в РНП прописані занадто амбітні завдання.

"Програма грандіозна за розміром та обсягами зобов'язань. Ми беремо на себе надто амбітні завдання, які потім не здатні виконувати.

Ми часом забуваємо, що кожне завдання повинно мати ресурс – людський та грошовий. На жаль, ми часом беремо зобов'язання, не виокремлюючи для нього ресурси", - розповів представник України в Альянсі.

Водночас він наголосив, що Україна не відмовляється від зобов'язань щодо адаптації стандартів НАТО.

"Ми працюємо, зауваження сприйняті і ми маємо намір покращити програму на наступний рік", - наголосив він.

Європейська правда

Міноборони Угорщини про співпрацю Україна – НАТО: «Потрібно змінити закон про освіту»

09.11.2017

Міністр оборони Угорщини Іштван Шимічко підтвердив, що вимогою угорської сторони для подальшого розвитку відносин між Україною та НАТО є зміна мовної норми закону про освіту.

Про це він заявив, відповідаючи на запитання журналістів після завершення міністерської зустрічі НАТО, повідомляє з Брюсселя кореспондент "Європейської правди".

Міністр не підтвердив напряду, але і не заперечив твердження представників ЗМІ, що Будапешт блокує проведення Комісії Україна-НАТО (двостороннього органу співпраці з Альянсом).

"В Україні схвалений особливий мовний закон, і нам потрібно це обговорити", - зауважив він.

Міністр додав, що Угорщина надавала допомогу Україні в рамках Альянсу. "Ми допомагаємо Україні, ми підтримуємо Україну, ми допомагаємо з лікуванням українських солдат які приїждять до Угорщини. Але нам потрібен коректний закон про освіту", - наголосив міністр.

Як повідомляла "Європейська правда", напередодні віце-прем'єр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції заявила, що Угорщина перейшла до блокування відносин України з НАТО.

Європейська правда

За стандартами НАТО реорганізовано близько 40 % підрозділів Генштабу ЗСУ

14.11.2017

Наразі продовжується переформування командування Військово-морських сил ЗСУ за стандартами НАТО реорганізовано близько 40% підрозділів Генерального штабу Збройних сил України.

Про це заявив тимчасово виконуючий обов'язки Державного секретаря Міністерства оборони України Володимир Говор, повідомляє прес-служба відомства.

"З метою розмежування повноважень та завдань між органами військового управління відповідно до принципів та підходів Альянсу триває реорганізація структурних підрозділів Генерального штабу та інших органів військового управління Збройних сил України.

На цей час вже реорганізовано близько 40% структурних підрозділів Генерального штабу Збройних сил України відповідно до типової структури штабів НАТО", - заявив він. За словами Говора, наразі продовжується переформування командування Військово-морських сил ЗСУ та інших органів управління відповідно до принципів НАТО.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що ЗСУ до кінця 2020 року мають перейти на стандарти НАТО.

РБК Україна

НАТО у фокусі тижня

НАТО реорганізує командну структуру із-за російської агресії, - Столтенберг

07.11.2017

8 листопада в Брюсселі відбудеться голосування за планом реорганізації командних структур НАТО Організація Північноатлантичного договору (НАТО) в якості реакції на політику Росії планує істотно перетворити командну структуру.

Про це повідомляє DW.

Генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг повідомив, що 8 листопада, на зустрічі міністрів оборони у Брюсселі пройде голосування за планом реорганізації командних структур організації. Глава Альянсу очікує, що учасники зустрічі затвердять проект, зокрема, будуть створені нові центри планування та управління операціями військово-морських сил, а також логістики. Як зазначено, модернізація та реорганізація командної структури НАТО обговорюється вже довгий час.

Таким чином, НАТО має намір відреагувати на сприймається на Заході як агресивну політику президента РФ Володимира Путіна. Видання зазначає, що після закінчення холодної війни штат співробітників НАТО був зменшений з 22 тисяч до 6800 чоловік, а число головних штабів альянсу скоротилася з 33 до 7.

Нагадаємо, в кінці жовтня Столтенберг заявив, що якщо Москва не буде надавати достовірну інформацію про тип і масштаби військових навчань, подібним "Захід-2017", зростає ризик інцидентів, які можуть "вийти з-під контролю".

РБК Україна

НАТО створює Центр кібероперацій, що стане частиною військових потужностей

08.11.2017

Міністри оборони країн-членів Північноатлантичного альянсу схвалили рішення про створення нової структури – Центру кібероперацій.

Про це заявив генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг після завершення міністерської зустрічі, повідомляє кореспондент Європейської правди.

"Сьогодні міністри домовились про створення нового Центру кібероперацій в рамках розробки концепції нової командної структури НАТО", - повідомив він. Столтенберг наголосив, що ця структура буде військовою, оскільки кібератаки нині становлять серйозну загрозу для безпеки країн-членів альянсу.

"Я вірю, що надалі в будь-якому військовому конфлікті буде кіберскладова. Через це нам необхідно інтегрувати наші кіберможливості... Ми повинні бути в кібер-сфері настільки ж ефективними, як на землі, на морі та в повітрі", - заявив він.

"Ми домовилися про те, що кібератаки також запускати будуть статтю 5 (про спільну оборону країн-членів НАТО в разі нападу на одну з них)", - додав Столтенберг.

Як повідомлялось, НАТО реформує командну структуру у відповідь на зростання російської загрози.

Європейська правда

НАТО у відповідь на агресію РФ в Україні створить два центри управління операціями

09.11.2017

Один з центрів буде відповідати за операції військово-морських сил в Атлантичному океані НАТО створить в Європі два нових центри планування та управління операціями.

Про це повідомляє DW за підсумками зустрічі в Брюсселі міністрів оборони країн Північноатлантичного альянсу.

Як повідомляє видання, таким чином НАТО відреагував на дії Росії на Україні. Наголошується, що один з центрів буде відповідати за операції військово-морських сил в Атлантичному океані. Інший центр буде відповідати за перекидання військ і озброєнь по європейському континенту.

За словами генерального секретаря НАТО Йенса Столтенберга, транспортна інфраструктура Євросоюзу повинна відповідати військовим вимогам. Європейські автомобільні і залізні дороги, а також аеропорти необхідно пристосувати для оперативного перекидання військ НАТО.

Поки не відомо, де саме будуть розташовуватися нові центри і скільки додаткового персоналу потрібно НАТО. Ці та інші деталі реорганізації повинні бути опрацьовані до зустрічі міністрів оборони натовських держав у лютому 2018 року.

РБК Україна

Польща використає PESCO для зміцнення східного флангу НАТО, - Мацеревич

13.11.2017

У той же час Мацеревич не назвав подробиці польської участі в PESCO Польща має намір використати європейський оборонний союз PESCO для зміцнення східного флангу НАТО.

Про це заявив міністр оборони Польщі Антоні Мацеревич, передає "Польське радіо".

Повідомляється, що Мацеревич не назвав подробиці польської участі в PESCO. "Питання східного флангу є для нас надзвичайно важливим. Якщо ми не будемо про це нагадувати і цієї справи не обговорювати, то з точки зору деяких країн вона може бути усунена на задній план", - додав він.

Він також підкреслив, що Варшава буде придивлятися до посилення військового співробітництва ЄС, але якщо умови польської участі не втілять, то Польща може відмовитися від даного формату. На думку Мацєрєвича, військове співробітництво PESCO не повинно складати конкуренцію НАТО.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що країни ЄС підписали декларацію про створення оборонного союзу. Остаточне рішення щодо оборонного союзу має бути прийнято в грудні.

РБК Україна

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Історія знову стала каменем спотикання у відносинах України та Польщі

4-5 листопада 2017 року Міністр закордонних справ Польщі Вітольд Вашиковський перебував з візитом у Львові, де оцінив польсько-українські відносини як погані. Показовим моментом візиту очільника МЗС Польщі стало те, що він відмовився відвідати Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького» і розвернувся на його вході. «Міністр запитав у мене, чи Західна Україна була окупована у 1918 році. Я відповів, що так, що це була окупація. Відтак він різко розвернувся з порога і не зайшов у музей. Це було, на мою думку, зроблено зумисно, це зумисний політичний крок», – прокоментував на місці директор музею Руслан Забілій [1]. Дипломатичною мовою це ознає, протест офіційної Варшави щодо українського трактування спільної історії.

Після візиту Вашиковський в ефірі Польського радіо відповідаючи на питання, чи буде він переконувати президента не їхати до України в грудні заявив, що спочатку хотів би представити йому результати свого візиту до Львова 4 і 5 листопада. «Можу тільки сказати, що оптимістичних новин у мене для президента немає. Я представляю ситуацію, а рішення має приймати сам президент. А ситуація є складною», - заявив Вашиковський.

Він також торкнувся питання складання «чорних списків» серед українців, які, за словами Вашиковського, перешкоджають на адміністративному рівні проведенню польською стороною ексгумацій в Україні [2]. **Раніше Вашиковський заявляв: «Наше послання дуже чітке: з Бандерою ви до Європи не увійдете» [3].**

Нагадаємо, напередодні візиту Вашиковський заявив, що Польща запускає процедури, які не дозволять людям, що демонструють вкрай антипольські погляди, в'їхати до країни. Окрім того він наголосив: «Ми усвідомлюємо, наскільки важлива для нас Україна з точки зору геополітики, але українці, знаючи про це значення своєї країни для нашої безпеки, вважають, що у такому разі питання, які нас розділяють, зокрема історичні, повинні зійти на другий, третій план» [4].

У відповідь на ці слова у коментарі МЗС України наголосили, що в Україні немає антипольських настроїв, більшість українців абсолютно позитивно ставляться до Польщі, попри розбіжності в оцінках складного історичного минулого. В українському суспільстві є чітке розуміння необхідності подальшого

зміцнення співпраці з Польщею як в інтересах двох народів, так і всієї Європи. Підтвердженням цьому є сотні тисяч українців, які зараз проживають в Польщі [5].

Ще однією причиною напруги у двосторонніх відносинах стало те, що Український інститут національної пам'яті (УІНП) ініціював мораторій на ексгумацію поляків в Україні у відповідь на серію вандалізмів проти українських пам'ятників у Польщі та зокрема на демонтаж українського пам'ятника в селі Грушовічі під Перемишлем навесні 2017 року. Польська влада ці акти наруги не засудила, а останній навіть назвала законним [6].

Глава УІНП Володимир В'ятрович відзначив що заборона на проведення ексгумацій польською стороною в Україні «стала відповіддю на 15 випадків вандалізму, вчинених проти українських пам'ятників та поховань за відсутності реакції польської влади. Останнє – принциповий момент, адже він ілюструє різницю в підходах Польщі та України. Так, акти вандалізму відбулися і в Україні – проти польських пам'ятників. Але ці дії були одногосно засуджені всіма політичними силами, включаючи праворадикалів, а самі монументи були одразу ж приведені до нормального вигляду» [7].

І справді, зважаючи на нещодавні скандали, щодо так би мовити двостороннього вандалізму історичних пам'яток як на території Польщі, так і на території України ситуація загострилася. Польща називає Волинську трагедію «геноцидом» ОУН – УПА. Як Україна так і Польща мали багато трагічних моментів у своїй історії, відтак питання історичної пам'яті є досить чутливим. З огляду на те, що скоро відбудуться вибори у Польщі, такі питання служать предметом маніпулювань владних політичних сил для нарощування власного рейтингу. Окрім того, у Польщі досі існують територіальні претензії до України, хоч воли і мають латентний характер. До прикладу, це знаходить відображення в тому, що певна частина польського суспільства вважає Львів польським містом і т.п.

У Польщі теж діють певні проросійські сили, такі як Національний рух (Ruch Narodowy), Табір великої Польщі (Obóz Wielkiej Polski), національно-радикальний рух «Фаланга» (Organizacja Falanga), партія «Зміна» (ZMIANA). Є також і антиукраїнські середовища, котрі гуртуються навколо особи ксьондза-блогера Тадеуша Ісаковича-Залеського, відомого викриттям педофілії у польському Костелі. Очевидно, такі організації фінансово живляться Москвою та намагаються розхитати відносини з Україною, позбавити її підтримки на міжнародній арені. Однак, у контексті погіршення відносин варто відзначити і недопрацювання самого МЗС. Загалом же українці досить прихильно ставляться до поляків, а у 2016 році суспільство України поставило Польщу на перше місце у списку найбільш дружніх держав [8]. Відтак Україні необхідно активізувати дипломатичну роботу в Польщі та міжрегіональне співробітництво. Разом з тим, деякі висловлювання польських політиків заслуговують гострої критики.

1. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/5/7073210/>
2. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/7/7073267/>
3. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/07/4/7068020/>
4. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/2/7073111/>
5. <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/60880-komentar-mzs-ukrajini-stosovno-vislovyuvany-glavi-mzs-respubliki-polyshha-vvashhikovsykogo>
6. <https://www.euointegration.com.ua/news/2017/11/15/7073679/>
7. <http://www.euointegration.com.ua/experts/2017/11/8/7073363/>
8. <http://hvylyia.net/analytics/politics/krizis-v-otnosheniyah-ukrainyi-i-polshi-klyuchevaya-oshibka-kieva.html>

Двосторонні відносини

Японія

Президент: Лібералізація візового режиму з Японією – добрий приклад дружби між нашими країнами

09.11.2017

Президент Петро Порошенко переконаний, що лібералізація візового режиму між Україною і Японією стане добрим прикладом дружби та партнерства двох держав.

Під час урочистої церемонії відкрити виставки «Уявний путівник: Японія» з нагоди Року Японії в Україні, Глава держави нагадав про свій офіційний візит до Японії у квітні минулого року та переговори з Прем'єр-міністром Сіндзо Абе щодо лібералізації візового режиму для українців.

«Дуже важливо, щоб українці мали можливість вільно подорожувати світом», - наголосив Петро Порошенко та підкреслив важливість 2017-го року – як року «відкриття безвізових подорожей для громадян нашої країни». Президент також нагадав про запровадження безвізового режиму для громадян України з країнами Євросоюзу, нещодавнє підписання угоди про безвізовий режим між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами та домовленості з урядом Канади з цього питання.

«Сьогодні ми чекаємо також важливих повідомлень щодо лібералізації візового режиму з Японією», - зазначив Петро Порошенко та наголосив, що «дуже невелика кількість країн отримує подібну лібералізацію» і назвав це «гарним прикладом дружби між нашими країнами».

В свою чергу, Державний міністр закордонних справ Японії Кадзуюкі Накане повідомив про спрощення з 1 січня 2018 року візових вимог для громадян України для короткострокових візитів у Японію.

Інтернет-представництво президента України

Польща

Президент України провів телефонну розмову з президентом Республіки Польща

11.11.2017

Петро Порошенко привітав Анджея Дуду з Днем незалежності Польщі та висловив надію на зміцнення стратегічного партнерства заради миру, процвітання і добробуту народів двох країн.

Лідери двох держав обмінялися думками з актуальних питань двосторонніх взаємин.

Вони узгодили проведення надзвичайного засідання Консультативного Комітету Президентів України та Республіки Польща на рівні зовнішньополітичних радників наступного тижня у Кракові. Президенти доручили також розпочати підготовку до робочого візиту Анджея Дуди до Харкова в грудні цього року.

Петро Порошенко та Анджей Дуда скоординували позиції в контексті підготовки до Саміту «Східного партнерства», який проходить 24 листопада у Брюсселі.

Інтернет-представництво президента України

Словенія

Президент України провів телефонну розмову з Президентом Словенії

14.11.2017

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Словенії Борутом Пахором.

Глава Української держави привітав Президента Словенії з переконливою перемогою на президентських виборах та висловив сподівання на продовження плідного двостороннього діалогу.

Лідери обох держав висловили задоволення реалізацією спільних домовленостей щодо відновлення прямого авіасполучення між Києвом та Люблянєю, яке сприятиме розвитку міжлюдських контактів.

Президенти узгодили позиції напередодні П'ятого Саміту Східного партнерства, який відбудеться у Брюсселі 24 листопада 2017 року.

Інтернет-представництво президента України

США

Президент України провів зустріч із Помічником Держсекретаря США з питань Європи та Євразії

15.11.2017

Президент України Петро Порошенко провів зустріч із новопризначеним Помічником Держсекретаря США з питань Європи та Євразії Вессом Мітчеллом. Співрозмовники докладно обговорили комплекс питань двосторонніх відносин між Україною та США і скоординували пріоритетні кроки у рамках їх зміцнення в найкращих інтересах обох сторін та спільного захисту і просування свободи та демократії, верховенства права та прав людини.

Було відзначено важливість нових підходів та сміливих ініціатив для наповнення стратегічного партнерства між Україною і Сполученими Штатами – від посиленої політичної, торговельно-економічної та енергетичної взаємодії до зміцнення оборонного і безпекового партнерства між сторонами.

Співрозмовники обговорили хід реформ в Україні. Президент наголосив на значних змінах, яких досягла в Україна. «Я абсолютно впевнений, що немає жодної країни в світі, яка б впровадила таку кількість реформ у різних сферах, впродовж війни. І ми маємо міцну підтримку наших реформ з боку Сполучених Штатів», - підкреслив Петро Порошенко та додав, що це є підтвердженням нашого стратегічного партнерства.

Петро Порошенко також подякував за допомогу американської сторони та її значний внесок у розбудову нової української армії в умовах російської агресії. Помічник Держсекретаря США з питань Європи та Євразії підкреслив, важливість візиту в Україну. Весс Мітчелл запевнив, що США і надалі надаватимуть допомогу Україні у її зусиллях із розвитку та зміцнення країни, а також подальшої координації зусиль для забезпечення надійної і ефективної міжнародної підтримки нашої держави.

«Те, чого Ви та Ваша команда досягли за дуже короткий проміжок часу, є дивовижним. Просто феноменально, що так багато було зроблено за останні три роки», - наголосив Весс Мітчелл.

Помічник Держсекретаря США підтвердив готовність продовжувати підтримку зусиль України з відновлення суверенітету та територіальної цілісності країни та, у разі потреби, посилити ціну для Москви за продовження агресії проти Української держави.

Інтернет-представництво президента України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Сербський компонент російських методів гібридної війни

Ми вже не раз вказували на те, що Росія використовує інші країни для досягнення своїх цілей у гібридній війні не тільки з Україною, але й із Заходом в цілому. Таку тактику Росія застосовує і в Сербії, використовуючи цю країну для розхитування Балкан які досі вважаються складним регіоном і залишаються так-званою «пороховою бочкою» Європи. Відзначимо, що цей регіон знаходиться у зовнішньополітичних пріоритетах Росії з XIX ст. Ще після Кримської війни Росія намагалася поширити тут ідеї панславізму. Нині ж Росія використовує саме Сербію для протистояння з Україною та західними країнами, адже Сербія вважає себе приниженою після війни НАТО на Балканах.

Відомі і тісні контакти Белграда і Москви. Тож очевидно, що остання використовує Сербію як ще один плацдарм для своїх гібридних атак на Україну. Незважаючи на те, що Сербія формально засуджує російську збройну агресію проти України та окупацію Криму, на практиці ніяк це не підтверджує. Все це має досить загрозливий характер у двосторонніх відносинах між Україною і Сербією. Так, нещодавно розгорівся дипломатичний скандал між офіційним Белградом та Києвом. Причиною цього стало інтерв'ю з Послом України у Сербії Олександром Александровичем сербським ЗМІ. Зокрема він зазначив: «Росія готує сербських найманців до вбивства українців. Росія використала сербських екстремістів для перевороту у Чорногорії. Росія заохочує сербський сепаратизм у Республіці Сербській для дестабілізації Боснії». На думку дипломата, Росія використовує Сербію для створення хаосу та розгортання нової війни на Балканах. Александрович нагадав і про 300 сербів, які на даний час беруть участь у конфлікті в Україні. Така діяльність вважається тероризмом в Україні. При цьому за його словами, російський президент Путін не дбає про Сербію, для нього ця країна лише інструмент для знищення Європи. «Чи сербський народ дійсно цього хоче? Ви дозволите Росії використовувати вас для знищення Європи, де ви хочете навчатися і працювати? Це не має ніякого сенсу. Ось чому західні чиновники просять Сербію не сидіти на двох стільцях», - пояснив він. Як повідомлялося, представник Держдепу США дорікнув Сербії через її намагання всидіти на двох стільцях за наміри інтегруватись в ЄС, не обриваючи дружніх відносин з Москвою [1].

Гострі слова Александровича викликали реакцію з боку сербської влади. В МЗС Сербії гостро розкритикували посла України Олександра Александровича за

скандальні заяви про цілковиту підпорядкованість Белграда Москві і пригрозили оголосити посла персоною нон-грата. Окрім того, МЗС Сербії попросило Україну вплинути на посла і вказати на неприпустимість такої поведінки. Глава МЗС Сербії Івіца Дачич викликав для консультацій сербського посла в Україні Раде Булатовича, а проросійські радикали закликали негайно вислати посла України із Сербії.

Київ теж викликав Александровича на консультації. Однак, консультації не означають відкликання посла. Більше того очевидно, що його позиція була узгоджена з МЗС України. В офіційному коментарі МЗС України щодо Сербії зокрема йдеться, що 7 листопада 2017 року Міністр закордонних справ України Павло Клімкін провів консультації з Послом України в Сербії Олександром Александровичем стосовно актуальних питань взаємин із Сербією. Висловлено сподівання, що сербська сторона сповна дотримуватиметься декларованого нею принципу поваги суверенітету та територіальної цілісності України у межах міжнародно визнаних кордонів [2]. Тим самим, МЗС дав чіткий сигнал, що заяви посла це позиція України. Президент Сербії відзначив, що не хоче коментувати будь-чий заяви і що влада в Сербії виконує свою роботу. «Важливо заспокоїтись і продовжити розвивати дружні відносини, і якщо у мене буде така можливість, я зроблю все, що у моїх силах», - сказав Вучич [3].

Україна вже неодноразово публічно заявляла, що сербські найманці воюють на стороні Росії на Донбасі, а сербські урядовці відвідують окуповані Росією території, однак, це не викликало відповідної реакції з боку офіційного Белграда. У жовтні СБУ повідомила, що з початком антитерористичної операції на Сході України воювало більше ніж 300 громадян Сербії [4]. І незважаючи на існування законодавства, яке дозволяє карати громадян Сербії, котрі незаконно беруть участь у військових діях за межами країни, за останні 3 роки був засуджений лише один громадянин за участь у війні на Донбасі на боці проросійських бойовиків.

Ще більше вражають заяви сербських радикалів. До прикладу, лідер Сербської радикальної партії Воїслав Шешель, виступаючи в парламенті, нещодавно розповів про право сербів на «сербську землю» на Сході України – на «область Слов'яносербію», яку «ще у XVIII сторіччі сформувала російська імператриця Єлизавета Петрівна». Цю ж легенду озвучив свого часу член військового підрозділу ОРДЛО під назвою «Сербські гусари» Радомір Почуча «Грізлі». «Тут є Біло-Сербська держава – Слов'яносербія. Головним містом є Слов'яносербськ», – розповідав він, наголошуючи, що саме тому серби, які воюють на Донбасі, б'ються за свою землю [5].

Таким чином, в особі Сербії Кремль має ще один майданчик для здійснення своїх атак на Україну та західні ліберальні цінності. Тому, Україні важливо поширити якомога більше інформації про збройну агресію Росії в Україні та залучити демократичні кола Сербії до співпраці.

1. <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/11/1/7073083/>
2. <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/8077-komentar-mzs-ukrajini-shhodo-serbiji>
3. <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/11/9/7073434/>
4. <http://www.pravda.com.ua/news/2017/10/11/7158041/>
5. <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/11/10/7073472/>